

1 ומרקיין – ומפתיתי הרקיקין, והוא לא עשה כן, אלא קא קמיין
 2 מחלות לבד ארקיקין – על מנחה שיש בה גם רקיקין, שהרי קמין
 3 קמיצה בפני עצמה מזהחלות לכל מנחת חובתו גם על הרקיקין שבה,
 4 ומרקיין מחלות – וכמו כן קמין מרקיקין לבד עבור מנחת הנדבה
 5 שבה יש גם חלות. מיישבת הגמרא: שמעין ליה רבי שמעון עצמו
 6 דאמר לעיל (א) המביא מנחה אחת של חלות ורקיקין, אם קמין
 7 ועלה פידו וקבוצתו מאחד מהם, רק מזהחלות, או רק מהרקיקין,
 8 על שניהם, יצא ידי חובתו.
 9 הגמרא שואלת לפי רבי שמעון מה יעשה עם מותר השמן של
 10 הרקיקין: והא איכא – והרי יש לברר מה יעשה עם מותר השמן
 11 הנשאר לאחר משיחת הרקיקין, דאי מחצה חלות ומחצה רקיקין
 12 אמר – נדר, דינו של מותר השמן הנשאר לאחר משיחת הרקיקין
 13 שמהויר למחצה חלות, אולם אי בולה רקיקין אמר – אם נדר
 14 מנחה שכולה רקיקין, מותר השמן נאכל לכהנים, וזה שמסתפק מה
 15 נדר, מה יעשה במותר השמן הנשאר לאחר משיחת הרקיקין.
 16 מיישבת הגמרא: משנתנו סוברת ברבי שמעון בן יהודה, שליטתו
 17 ממא נפשו מותר השמן נאכל לכהנים. דתניא בברייתא לעיל (ע),
 18 רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון, מנחה הבאה מחצה
 19 חלות ומחצה רקיקין, מביא לוג שמן וחוצהו, חציו חלות וחציו
 20 לרקיקין, ומושהן לרקיקין קמין כי – אות יונית העשויה כמין אות
 21 טו"ת, ומותר השמן הנשאר ממשיחת הרקיקין נאכל לכהנים, כדן
 22 מנחה שכולה רקיקין, לכן אף שאנו מסופקים האם זו מנחת רקיקין
 23 בפני עצמה או מנחה שחציה חלות וחציה רקיקין, מכל מקום דין
 24 השמן שיתן לכהנים, שהרי שליטתו של רבי שמעון בן יהודה גם
 25 מנחה שחציה חלות וחציה רקיקין מותר השמן נאכל לכהנים.
 26 הגמרא חזרת לדברי המשנה שהנדר ששכח איזה מין מנחה נדר
 27 מביא חמשה מנחות. שואלת הגמרא: אמר ליה רב פהיא לרב אשי,
 28 מדוע לא חייב התנא להביא אלא חמשה מנחות, והא איכא
 29 לטפוקה – והרי יש להסתפק גם במנחה נוספת והיא מנחת נסכים,
 30 והגם מנחת נסכים באה חובה עם הרקין, אך היא באה גם בפני
 31 עצמה בנדבה. דאמר רבא מתניב אדם מנחת נסכים אם ירצה
 32 אפילו בכל יום, ומכיון שאפשר לנדר מנחת נסכים בפני עצמה,
 33 מדוע אינו חוששים שמא נדר להביא מנחה זו. מיישבת הגמרא: כי
 34 קא מסתפקא ליה – הנודר לא הסתפק אלא (סימן לדינים להלן,
 35 יח"ב פג"ל לבונה בלוג מקמצ"ה) שמא נדר מנחה הפאה רק
 36 (פג"ל) בנדבת היתיר, כלומר שחמשת המנחות אינם באים בשותפות
 37 כמו ששינו במשנה לעיל (קד), וברור לנדר שנדר רק מין מנחה
 38 שהיחיד מביאה, אבל מנחת נסכים הפאה (פג"ל) גם על ידי ציבור,
 39 לא מסתפקא ליה שמא מנחה כזו נדר. ועוד, כי קא מסתפקא ליה
 40 לנדר, אלא שמא נדר מנחה הפאה פג"ל עצמה, ללא זבח, אבל
 41 מנחת נסכים הפאה פג"ל זבת, כלומר שהזבח מחיובה, לא
 42 מסתפקא ליה. ועוד, כי קא מסתפקא ליה אלא שמא נדר מנחה
 43 המעונה לבונה, אבל מנחת נסכים שאינה מעונה לבונה לא
 44 מסתפקא ליה. ועוד, כי קא מסתפקא ליה אלא שמא נדר מנחה
 45 הפאה בלוג אחד של שמן, אבל מנחת נסכים הפאה בשלשה לוגין
 46 כגון כשבאה עם כבש, לא מסתפקא ליה. ועוד, כי קא מסתפקא
 47 ליה אלא שמא נדר מנחה המעונה קמיצה, אבל מנחת נסכים
 48 שאינה מעונה קמיצה לא קא מסתפקא ליה.
 49 שינוי במשנה: פירשתי יביא ששים עשרון, רבי אומר יביא ששים מנחות
 50 של עשרונות, מעשרון אחד ועד ששים עשרון.
 51 הגמרא מביאה ברייתא שבה חכמים ורבי מרחיבים דבריהם: תנו
 52 רבנן ברייתא, הנודר מנחה לאחר נדרו פירשתי בנדרו שאביא
 53 מנחה מסוימת, וקבעתי להביאה בכלי אחד, (של עשרונים), ואיני
 54 יודע – וזכרו) מה – (כמה) עשרונים פירשתי, יביא מנחה של ששים
 55 עשרונים בכלי אחד, שזה הוא השיעור הגדול של מנחה הבאה בכלי
 56 אחד, דברי חכמים. רבי אומר אינו יוצא ידי חובתו במנחה אחת של
 57 ששים עשרון, אלא יביא ששים מנחות של עשרונים מעשרון אחד
 58 ועד ששים עשרונים, כלומר, מנחה אחת של עשרון אחד, ועוד

60 מנחה של שני עשרונים, וכן הלאה עד ששים עשרון, שמנין כל
 61 העשרונים יחד הן אלה ושמונה מאות ושלשים עשרונים, ובכל כלי
 62 יתנה ויאמר, אם כזו מנחה נדרתי זו לנדרי ואם לאו תהא נדבה,
 63 שבאופן זה ודאי שהביא את מה שנדר.
 64 הברייתא דנה באופן נוסף שנחלקו חכמים ורבי לשיטתו: פירשתי
 65 את נדרי, גאולם איני יודע – וזכרו) מה פירשתי, ואיני זוכר אי זו
 66 מהן מחמשת המנחות פירשתי, וגם איני יודע כמה עשרונים
 67 פירשתי, מכיון ששכח גם את מנין העשרונים, וגם איזו מין מנחה
 68 נדר, יביא חמש מנחות, וכל אחת מהם תהיה של ששים עשרונים
 69 עשרונים, שהן בסך הכל שלש מאות עשרונים, שחמש מנחות של
 70 ששים עשרונים, הם שלוש מאות עשרונים, דברי חכמים. רבי אומר
 71 אינו יוצא בכך ידי חובתו, אלא יביא חמש מנחות של ששים
 72 עשרונים – מכל מין מחמשת המנחות יביא ששים מנחות, מעשרון
 73 אחד למנחה הראשונה, ועוד מנחה של שני עשרונים, וכן הלאה עד
 74 מנחה של ששים עשרונים, שמנין כל העשרונים הן תשעה אלפים
 75 ומאה וחמשים, ובכל כלי יתנה ויאמר אם כזו מנחה נדרתי זו לנדרי,
 76 ואם לאו תהא נדבה.
 77 הגמרא מבארת את המחלוקת בין רבנן לרבי: במאי קא מפלגי –
 78 במה חולקים רבנן ורבי, אמר רב הסרא במותר להכניס חולין
 79 לעזרה, קא מפלגי רבי סבר אסור להכניס חולין לעזרה, לכן אינו
 80 יכול להביא בכלי אחד מנחה שאינו חייב אלא במקצתה, ולהתנות
 81 שהחלק שאינו לחובתו יהיה חולין, שאם כן נמצא מכניס חולין
 82 לעזרה. ורבנן סברי מותר להכניס חולין לעזרה, לכן יביא ששים
 83 עשרון בכלי אחד, ויתנה, אם כולן נדרתי כולן לחובתי, ואם לאו, מה
 84 שנדרתי יהא לחובתי והשאר חולין.
 85 רבא מבאר באופן אחר את מחלוקתם: רבא אמר, דכתיב עלמא – בין
 86 רבנן ובין רבי אינם חולקים שאסור להכניס חולין לעזרה, והכא
 87 – וזכרו) במותר לערב מנחות חובה בנדבה קא מפלגי, רבנן סברי
 88 מותר לערב חובה בנדבה, לכן יביא ששים עשרון בכלי אחד, ויתנה
 89 ויאמר מספר העשרונים שנדרתי יהא לחובתי והשאר נדבה, וזהא
 90 מעורבת המנחה בכלי אחד החובה עם הנדבה, ורבי סבר אסור לערב
 91 חובה בנדבה, לכן אינו יכול להביא ששים עשרון בכלי אחד, ולהתנות
 92 שהחלק שאינו מחובתו יהיה נדבה, כי בכך תהיה מעורבת החובה עם
 93 הנדבה, ואסור לערבם. אלא יביא ששים מנחות בששים כלים.
 94 הגמרא מקשה על ביאורו של רבא: אמר ליה – לו) אביי לרבא,
 95 לרבנן דאמרי (לשיטתן) שמוותר לערב חובה בנדבה, נמצא שיש
 96 כאן שתי מנחות, ואם כן הא בעינן – הרי צריך לקמוץ שני קמצים,
 97 עבור המנחת חובה והנדבה. מתוך רבא: דקמיין תחילה לשם מנחת
 98 חובה, והדר קמיין קומץ שני לשם מנחת נדבה. מקשה הגמרא: והא
 99 קא קמיין מנחת חובה אנדבה – על מנחת נדבה) ומנחת נדבה
 100 אחובה, שהלא המנחות מעורבים זה בזה. מתרצת הגמרא: דתלי
 101 ליה בדעת בהן, דאמר המביא, כל היכא – היכן) דמטיא דא –
 102 שתגיע ידו דבהן השתא – עכשיו, כלומר קומץ הראשון שהכין
 103 קומץ, יהיה כולו חובה, ולבסוף נדבה – והיכן שתגיע ידו של הכין
 104 בקומץ האחרון יהיה כולו נדבה.
 105 הגמרא מבררת את סדר הקטרות הקמצים לפי ביאורו של רבא.
 106 מקשה הגמרא: ואקמריי היכי מקטר – איך יקטר את שני הקמצים
 107 האלו, אם תאמר ליקטר נדבה ברישא – אם תאמר שיקטר את
 108 קומץ הנדבה תחילה, אם כך קומץ החובה היכי מקטר לה – איך
 109 יקטר את קומץ החובה, דלמא בולה – כל המנחה שהביא חובה
 110 היא, והקומץ קמצו שני ומקטירו תחילה, אינו כלל קומץ אלא
 111 שירי מנחת חובה הוא, ונמצא שבהקטרותו הקרו להו שירי –
 112 שנחסרו שירי מנחת החובה, את אותו קומץ שיקטיר לשם נדבה,
 113 ואמר מר (לעיל ט), שירי שחסרו בין קמיצה להקטרות, אין מקטיר
 114 קומץ עליהן. ואם תאמר ליקטר חובה ברישא – שיקטיר את קומץ
 115 החובה לפני שמקטיר את קומץ הנדבה, שבאופן זה כשמקטר קומץ
 116 החובה כל שירי קמיצת החובה עדיין לפנינו, עדיין קשה, קומץ
 117 דנדבה היכי מקטר לה – איך הוא ראוי להקטיר את קומץ הנדבה
 118 לאחר הקטרות הראשון של החובה,

59 עשרון ללא שום תנאי, שאף אם נדר מנחה קטנה יוצא במנחה
 60 גדולה, ורבי סבר לא יצא, לכן מספק שמא התחייב מנחה קטנה
 61 אינו יכול להביא מנחה גדולה של ששים עשרון.
 62 הגמרא מקשה על ביאורו של רב אשי: והא איפלגו בה – והרי כבר
 63 נחלקו רבי ורבנן במחלוקת זו הדרא ומנא – הפעם אחת, דתנן להלן
 64 (קט), הנודר להביא לקרבן שור קטן, והביא שור גדול, יצא ידי
 65 חובתו, שיש בכלל מרובה מועט, רבי אומר לא יצא, ומדוע כפלו
 66 מחלוקתם שני פעמים. מתרצת הגמרא: צריכא, דאי איתמר – שאם
 67 היה מחלוקתם רק בהא – כאן במנחה, היינו אומרים שרק בהא קא
 68 אמרי רבנן שאפשר להביא מנחה גדולה, משום דאידי ואידי
 69 ו-מנחה גדולה ומנחה קטנה, שיעור החלק שמקטיר מהם קומין
 70 הוא, אבל התם – להלן לגבי הנודר להביא שור קטן והביא גדול
 71 דקא נפיש אימורין – שבשור גדול קריבים יותר אימורים משור קטן,
 72 אימא מזדו ליה רבנן לרבי שלא יוצא ידי חובתו כשמקריב יותר
 73 מנדרו, לכן יש צורך לשנות מחלוקתם גם לגבי שור קטן והביא גדול.
 74 ואי איתמר – ואם היתה נאמרת מחלוקתם רק בההיא – להלן לגבי
 75 שור קטן והביא גדול, היינו אומרים שרק בההיא קאמר רבי שלא
 76 יוצא ידי חובתו משום שמקריב יותר מנדרו, אבל בהא – כאן
 77 שהחלק הקרב של מנחה גדולה וקטנה שוים, אימא – היינו אומרים
 78 שמודי להו – רבי – לרבנן שיוצא חובתו במנחה גדולה, ויכול להביא
 79 ששים עשרונים אף אם נדר פחות, לפיכך צריכא – צריך להשמיענו
 80 את מחלוקתם גם במנחה וגם בקרבן. ומיושב ביאורו של רב אשי
 81 בביאור מחלוקת חכמים ורבי.
 82 (סימן עצי"ם וה"ב י"ז עול"ה תוד"ה שו"ה)

משנה

83 משנה זו ממשיכה לבאר דין הנודר ולא פירט מה נדר: האומר הרי
 84 עלי להביא עצים למזבח, לא יפחות מלהביא שני גזרי – שתי
 85 חתיכות גדולות של עצים כאותם שמסדרים על המערכה, כי מיעוט
 86 רבים שנים. האומר הרי עלי להביא לבונה בפני עצמה ללא מנחה,
 87 לא יפחות מקומין אחד של לבונה.
 88 אגב דין זה מביאה המשנה חמשה עניינים ששיעורם קומין: המשיח
 89 קמציים הם, א. האומר הרי עלי לבונה, לא יפחות מקומין של
 90 לבונה. ב. המנרב מנחה, יביא עמה קומין לבונה. ג. המעלה את
 91 הקומין פחוץ – שהקריב את הקומין של המנחה מחוץ לעזרה, חייב
 92 כרת משום מעלה בחוץ. ד. ה. שני בויכין – שני כפות שהיו על
 93 שולחן לחם הפנים מעונין שני קמציים – יש למלאות כל אחת מהם
 94 בקומין לבונה.
 95 חזרת המשנה לפרש את דיני הנודר סתם: האומר הרי עלי והב
 96 לבדק הבית ולא פירט כמה, לא יפחות מדיונה. והב, האומר הרי עלי
 97 כסף לבדק הבית, לא יפחות מדיונה כסף. האומר הרי עלי נחשת
 98 לבדק הבית, לא יפחות מלהביא נחשת בשווי מעה כסף. ואם אמר
 99 פירשתי בשעת נדרי כמה זהב או כמה כסף אביא, ואיני יודע מה
 100 פירשתי, ששכח מה שפירש, יהא מביא כל כך הרבה, עד שיאמר
 101 לא לבד נתבוננתי – שידע בבירור שלא נתכוין לכך, שבזה ודאי יצא
 102 ידי נדרו.

גמרא

103 שנינו במשנה שהאומר 'הרי עלי עצים' מביא שני גזרי עצים. מביאה
 104 הגמרא ברייתא המבארת את המקור לכך שיש קרבן עצים: תנו
 105 רבנן, כתוב בפסוק (ויקרא ב א) ויבש פי תקריב קרבן מנחה, מלמד
 106 שמתנדבין עצים, שגם הם בכלל קרבן, וכמה צריך להביא מהם,
 107 שני גזריין. ומביאה הברייתא פסוק שעצים נקראים קרבן, וכן הוא
 108 אומר (נחמיה י לה) לגבי המשפחות שהיו מביאים קרבן עצים,
 109 'הגזרות הפלנו על קרבן העצים'. רבי חולק ואומר, שעצים
 110 כקרבן מנחה הם לכל דיניהם, ולכך מעונין מלה כשאר מנחות,
 111 ומעונין הנשעה לקרן דרומית מערבית של המזבח, כמו שעושים
 112 במנחה.
 113 המשך בעמוד קלז

1 ודלמא – (ו-שמא) בוליה מנחת חובה היא, וכל מה שנשאר מן הקומין
 2 שקמץ לשם חובה הוא שריים של מנחה, וכל שהוא ממנו לאישים
 3 הרי הוא ככל תקטירו – וכל מנחה שהוקטר קומצה על אש המזבח,
 4 שייריה אסורים בהקטרה בלאו של 'בל תקטירו', ואם כן כיצד יקטיר
 5 את הקומין השני שקמץ לשם מנחת נדבה. מתרצת הגמרא: אמר
 6 רבי יהודה בריה דרבי שמעון בן פזי, מקטיר את הקומין השני
 7 באופן המפיק להו לשום עצים – שמעלהו על המזבח לשם עצים,
 8 כלומר כאילו הם חלק מעצי המערכה שעל המזבח. ומתנה שאם
 9 כולה מנחת חובה והקומין השני הוא שיירי מנחת חובה, לא יא
 10 אלא כעצי המערכה הנשרפים על המזבח, וכשיטתו של רבי אליעזר
 11 המתיר להקטיר כל שממנו לאישים כשאינו מתכוון לשם הקטרה.
 12 דתניא, רבי אליעזר אומר נאמר בפסוק (ויקרא ב יב) ואל המזבח לא
 13 יעלו לריח ניחח, ויש לדייק לריח ניחח – לשם קרבן אי אתה
 14 מעלה אותם על המזבח, אבל אתה מעלה לשום עצים. באופן זה
 15 מתורץ כיצד הוא מקטיר את הקומין השני של הנדבה, שמתנה שאם
 16 אינו נדבה יהיה לשם עצים.

17 הגמרא מבררת מדוע לא נאמר שרבי ורבנן נחלקו בדינו של רבי
 18 אליעזר. מקשה הגמרא: אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי,
 19 מדוע אמר רבא שהטעם של רבי שחולק על רבנן הוא משום שאסור
 20 לערב חובה בנדבה, ודלמא – (ושמא) דבולי עלמא – בין רבי ובין
 21 רבנן אינם חולקים, שמתיר לערב חובה בנדבה, והכא – (ובאן
 22 בדרכי אליעזר קא מיפלגי, דרבנן אית להו דרבי אליעזר שמתיר
 23 להקטיר שיירי מנחה לשם עצים, ולכן גם על הצד שנדר ששים
 24 עשרונים יכול להקטיר את הקומין השני, שמעלהו לשם עצים, ורבי
 25 לית ליה דרבי אליעזר, ולכן אינו יכול להקטיר את הקומין שקמץ
 26 לשם נדבה לשם עצים. מתרצת הגמרא: אמר ליה רב אשי לרב
 27 אחא. אי אפשר לומר כן, דאי סלקא דעתך שלרבי מותר לערב
 28 חובה בנדבה, וטעמו משום דרבי אליעזר לית ליה, אם כן מדוע
 29 הצריך להביא ששים מנחות בששים כלים, הרי אפשר לצאת ידי כל
 30 ספקותיו באופן דמירתי – (ועיבא) שיתין בחד מנא – ששים עשרונים
 31 בכלי אחד, וחד בחד מנא – ועשרון אחד בכלי אחד נוסף, ומנע להו
 32 – ויצמיד את ראשי הכלים עד שיגעו המנחות זו בזו, ויקמין
 33 תחילה מהכלי שבו הששים, ויתנה ויאמר, שאם כל הששים חובה
 34 יהא קומץ זה עבור כל הששים, ואם בתוך הששים יש חלק נדבה,
 35 קומץ זה יהיה רק עבור חלק החובה. וקומץ שנית מהכלי האחר שבו
 36 עשרון, ואומר שקומץ זה יהא עבור עשרון זה, וגם עבור עשרוני
 37 הנדבה שבכלי הגדול. ומכך שלא אמר רבי לעשות כך, מוכח שסובר
 38 שאסור לערב חובה בנדבה, וכדברי רבא.

39 הגמרא מביאה ביאור נוסף במחלוקת רבנן ורבי: רבא אמר דבולי
 40 עלמא – בין רבנן ובין רבי לא נחלקו, שמתיר לערב חובה בנדבה,
 41 ודבולי עלמא אית להו דרבי אליעזר שמתיר להקטיר שיירי מנחה
 42 לשם עצים, והכא מבפוגתא דרבי אליעזר בן יעקב ורבנן קא
 43 מיפלגי, דתנן בפסוק לעיל (פס), ששיטת רבנן היא, שאפילו מנחה
 44 של ששים עשרון סולת, נותן לה ששים לוג שמן, לכל עשרון לוג
 45 שמן, ורבי אליעזר בן יעקב אומר אפילו מנחה של ששים עשרון
 46 סולת, אין לה אלא לוגה – (לוג אחד), שנאמר (ויקרא יד כא) למנחה
 47 ולוג שמין. רבנן במשנתנו סברי [כרבנן] דאמרי ששים לוג לששים
 48 עשרון, וכל חד וחד עשרון – וכל אחד ואחד מהעשרונים שמביא,
 49 בין אם הוא חובה בין אם הוא נדבה לוגה קא שקיל – את הלוג שלו
 50 הוא נוטל. ורבי סבר דרבי אליעזר בן יעקב דאמר אין לה למנחה
 51 אפילו אם היא גדולה אלא לוגה, ולכך אינו יכול לעשות כרבנן
 52 שיביא ששים עשרונים בכלי אחד ויתנה, כיון דלא ידעינן אי את
 53 מנחה – האם מנחת חובה אחת היא דמני לה בחד לוג – שדי לה
 54 בלוג אחד, אי שתי מנחות נינהו חובה ונדבה, דבעינן שני לוגין –
 55 שחייבות שני לוגין.

56 הגמרא מביאה ביאורו של רב אשי במחלוקת רבנן ורבי: רב אשי
 57 אמר ממי שהתחייב להביא קרבן קטן והביא גדול קמיפלגי, רבנן
 58 סברי קטן והביא גדול יצא, לכן יכול להביא מנחה של ששים

מנחות דף קה עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום רביעי) קלז

38 מחצה חלות ומחצה ריקים, ולשיתךך -אביי] שהעמדת את
 39 המשנה כדבריו ובאופן שמביא שתי מנחות נפרדות אחת של חלות
 40 ואחת של ריקים, ומתנה שיצטרפו החלות ממנחה זו לפי מה שנדר,
 41 והריקין ממנחה זו לפי מה שנדר, וכן יעשה עם לוג השמן של
 42 מנחתו, שיתנה כשמביא את שני לוגי השמן, **הא קא** - והרי נמצא
 43 שהוא מיייתי -ומביא] **עשרון אחד משני עשרון, ולוג אחד משני**
 44 **לוגין,** כלומר, שנמצא שמביא את חובת מנחתו -עשרון ולוג שמן
 45 האחת לא כמנחה בפני עצמה המתקדשת בכלי אחד ואחר כך עושה
 46 ממנה מחצה חלות ומחצה ריקים כפי שהתחייב, אלא מעורבת
 47 מנחתו משני מנחות -עשרונות ולוגים] נפרדות, שנתקדשו בשני
 48 כלים. מתרצת הגמרא: **שמעינן ליה לרבי שמעון** עצמו **דאמר אם**
 49 **הביא עשרון אחד משני עשרונות,** ואמר חצי מהעשרון האחד וחצי
 50 מהעשרון השני לחובתי, והשאר נדבה, וכן אם הביא לוג אחד משני
 51 לוגין ואמר חצי מלוג זה וחצי מלוג זה לחובתי, והשאר לנדבה, **יצא**
 52 ידי חובתו, ואם כן דברי רבי שמעון מיושבים לשיטתו.
 53 הגמרא מבררת איך קומץ מנחות אלו. שואלת הגמרא: **ומיקמין**
 54 **היכי קמין** - וכיצד יקמוץ שתהא הקמיצה מועילה לכל ספיקות
 55 מנחתו, שהרי אנו מסופקים שמה יש כאן צירוף משתי מנחות למנחת
 56 חובתו, ומדיני הקמיצה שיש לקמוץ קומץ שלם ונפרד לחובה, וקומץ
 57 שלם ונפרד לנדבה. מיישבת הגמרא: שקומץ הן מהחלות והן
 58 מהריקין, ומועיל לשניהם משום **דמתני ואמר** - בשעה שקומץ
 59 מהחלות וקומץ מהריקים, מתנה ואמר, **אי חלות לחודיהו**
 60 **וריקין לחודיהו אמרי** - אם נדרתי רק חלות, או רק ריקין, מה
 61 **דקא קמיצנא** - שאני קומץ מחלות, ליהוי אהלות, יהיה חל על
 62 החלות, ומה **דקא קמיצנא** - שאני קומץ מריקין, ליהוי אריקין
 63 - יהיה חל על הריקין, ואי מחצה ריקין ומחצה חלות אמרי -
 64 ואם נדרתי מנחה אחת מצורפת ממחצה חלות ומחצה ריקין, מה
 65 **דקא קמיצנא** - שאני קומץ מחלות, ליהוי - יהיה חל **אמחצה**
 66 **חלות ומחצה ריקין** - על חצי מהחלות שמהם לקחתי את הקומץ,
 67 וגם על מחצה הריקין, ויחול כל קומץ זה על מנחת החובה שלי,
 68 **ודקא קמיצנא** - ומה שאני קומץ מריקין, ליהוי - יהיה חל
 69 **אמחצה ריקין ומחצה חלות** - על חצי מהריקין שמהם לקחתי את
 70 הקומץ, וגם על מחצה החלות ויחול כל קומץ זה על מנחת הנדבה
 71 שהבאתי.
 72 שואלת הגמרא שעדיין יש חסרון באופן הקמיצה: **והא בעי** -והרי
 73 צריך מיקמין חד קומין - שיקמוץ קומץ אחד מעורב מחלות -
 74 מפתיתי החלות

1 **עמו** - ולוג שמן עם האשם, ומתנה **ואמר, אם מצורע הוא,** כלומר
 2 אם אני מצורע מוחלט שנתרפא וחייב בקרבנות, **והו אשמו וזה לוגו**
 3 - הרי בהמה זו מוקדשת לקרבן אשם, והשמן מוקדש ללוג שמן הבא
 4 עם אשם מצורע, **ואם לאו** - ואם איני מצורע, **אשם זה יהא** מוקדש
 5 לשם קרבן **שלמי נדבה** ולא לשם קרבן אשם, ואותו קרבן שהוא
 6 ספק אשם ספק שלמים, **שמעון שחיטה בצפון** - בצפון העזרה כשאר
 7 אשמות, **ומתן דם על בהונות ידו** ורגלו הימניות של ספק מצורע זה,
 8 כדין אשם מצורע. **וכן טעון סמיכה, ונסכים, ותנופת חזה ושוק,**
 9 כדיני קרבן שלמים, **ונאכל לזבחי כהונה, ליום ולילה** בלבד כדין
 10 קרבן אשם, שמכיון שאנו מסופקים האם הוא מצורע וקרבן זה הוא
 11 אשם מצורע, או שאינו מצורע וקרבן זה הוא שלמי נדבה, לכך
 12 נותנים על קרבנותיו חומרי קרבן אשם וחומרי קרבן שלמים.
 13 מברייתא זו בה אומר רבי שמעון שמביא ומתנה, מביא אביי ראייה
 14 לתירוצו שגם כאן בספקותיו במנחתו יביא ויתנה.
 15 הגמרא מבארת שעשיית תנאי בקרבנות לפעמים אינה לכתחילה,
 16 אך כאן לענין מנחה היא לכתחילה: **ואף על גב דקא מפריק מר** -
 17 ואף על פי שתירץ אחד האמוראים **בשחיטת קנשים** - במסכת
 18 זבחים (ע) ואמר, **אימר דאמר** - כל מה שהתיר רבי שמעון להיות
 19 מיייתי ומתני - להביא ולהתנות גם לכתחילה, הוא רק בגלל שצריך
 20 הדבר לתקוני גברא, כגון ספק מצורע זה שטעון תיקון להתירו
 21 באכילת קדשים, **אבל בעלמא** - אבל בשאר קרבנות, **דיעבד**
 22 **אי** - רק לאחר שנתערבו שני קרבנות, ואם לא יקריבו יהא דינם
 23 שיסתאבו, הותר להקריב את שניהם ולאכלם כחומר שבהם, אבל
 24 לכתחילה לא, משום שנמצא מביא קדשים לבית הפסול וכמו
 25 שיבאר. **הני מילי** - דברים אלו נאמרו רק לנפי שלמים, שאם
 26 יקריבם כחומר אשם וכיצא בו, מביאם לידי פסול, משום **דקא**
 27 **ממעט באכילתן** - שהוא גורם מיעוט בזמן אכילתם, ששלמים זמן
 28 אכילתם שני ימים ולילה אחד, והוא נוהג בשלמים כחומר של
 29 האשם, שזמן אכילתו הוא רק ליום ולילה, וזה אסור משום דהו להו
 30 - שנמצא מביא קדשים לבית הפסול - שיכולים לבוא לידי פסול
 31 נותר, **אבל להביא מספק שתי מנחות חלות וריקין ולעשות פסול**
 32 **בניהם, מותר אפילו לכתחילה,** כי שני מנחות הללו זמן אכילתן
 33 שווה, ועל ידי תנאי זה אינו גורם להבאה לידי פסול, ומיושבים דברי
 34 אביי בשיטת רבי שמעון שיכול להביא ולהתנות במנחות אלו.
 35 הגמרא חוזרת לדברי אביי ומקשה עליו. מקשה הגמרא: **אמר ליה**
 36 **רב פפא לאביי, לרבי שמעון דאמר מחצה חלות ומחצה ריקין**
 37 **יביא** - לרבי שמעון שאמר שיכול להביא מנחת תנור אחת

המשך ביאור למס' מנחות ליום חמישי עמ' ב

16 כולו לנפי מנחת אלא לבונה, והלשון 'הרי עלי למזבח' משמעו דבר
 17 שכולו קרב למזבח. ואם אמר פירשתי איזה דבר הקרב על המזבח
 18 אביא, ואינו יודע -זוכר] מה פירשתי, יביא מכל דבר שקרב
 19 למנחת - עליו להביא לבונה ומנחת נסכים ועולת העוף שאין בהם
 20 אכילה לכהנים.
 21 הגמרא מבררת האם יש קרבן נוסף שכולו למזבח. שואלת הגמרא:
 22 **ותו ליבא** - וכי אין קרבן נוסף שכולו למזבח חוץ לבונה, והא
 23 **איבא** - הרי יש קרבן עולה, שכולו קרב על המזבח, ואם כן אפשר
 24 שכונתו לעולה. משיבה הגמרא: **איבא** - יש את עולה שניתן
 25 לכהנים, והרי עלי למזבח' משמעו דבר שכולו למזבח ואין בו שום
 26 חלק הניתן לכהנים. שואלת הגמרא עוד: **והא איבא** - והרי יש
 27 עולת העוף שקרבה כולה למזבח, ואין לכהנים חלק בה, שאף עורה
 28 נקטר, ואם כן אפשר שכונתו לעולת העוף. משיבה הגמרא: **איבא** -
 29 יש בה חלק שאינו קרב למזבח, והוא

1 **אמר רבא, ולדברי רבי** שהעצים כמנחה, **עצים שמעוין קמיצה** -
 2 צריך שירסקם לעצים דקים ויקח מהם מלא קומצו ויקטיר כמו
 3 שעושים במנחה. **אמר רב פפא, לדברי רבי עצים צריכין עצים** -
 4 צריך להביא עם העצים שהתנדב עוד עצים כדי להקטיר עליהם את
 5 קרבן העצים שהביא, וכמו בשאר קרבנות.
 6 שנינו במשנה, האומר הרי עלי לבונה, **לא יפחות מן הקומין.**
 7 הגמרא מבררת מנין ששיעור הלבונה הוא קומץ. שואלת הגמרא:
 8 **מנלן** סתם הקטרת לבונה שיעורה קומץ. משיבה הגמרא: משום
 9 **דכתיב** (ויקרא 1 ח) **והרים ממנו בקומצו מפלח, המנחה ומשמנה**
 10 **ואת כל הלבונה,** הכתוב מקיש לבונה להרמה המנחה -לחלק
 11 שהוא מפרש ומוציא מן המנחה להקטירו, ויש ללמוד מכך, מה
 12 הרמה המנחה שיעורה קומץ, שהרי כתוב בפירוש 'והרים ממנו
 13 בקומצו', אף לבונה נמי -גם] שיעורה קומץ.
 14 הגמרא מביאה ברייתא שמפרטת כמה דינים של הנודר סתם: **תנו**
 15 **רבנן, האומר הרי עלי למנחת, יביא לבונה, שאין לך דבר שקרב**